

Naš izvoz v februarju

Minuli mesec februar je bil za naše podjetje spet zelo ugoden. Seštevek izvoza vseh tovarn — z izjemo MIKRONA in TEN je namreč dosegel 495.478 dolarjev tako, da smo za 15,56 odstotka preslegli planirano izvozno vrednost. Uspeh je še toliko večji, ker gre pri celotni vrednosti za čisti izvoz.

Tudi glede razdelitve na posamezna valutna področja je bil izvoz uspešen. Polovico vrednosti izdelkov smo izvozili v države s konvertibilno valuto, 28 odstotkov v vzhodne države SEV in preostalih 22 odstotkov v države drugega kliringa.

Preseneča pa število in vrstni red držav. Pri februarjski realizaciji smo jih našteali kar 30. Tudi vrstni red je drugačen. Največ izdelkov smo to pot prodali v Egipt, nekaj manj v Poljsko in nato v Nemško demokratično republiko. Tem trem sledijo še: ZDA, Anglija, Zahodna Nemčija in Italija, šele na osmem mestu je Turčija in za njo Maroko.

Posamezne tovarne so tako realizirale februarjski izvoz:

tovarna	izpolnitev v %	udeležba v %
elektromehanika	131,76	45,98
elektromotorji	82,19	10,51
elementi	93,71	7,01
kondenzatorji	157,58	6,32
instrumenti	94,37	3,91
avtomatika	139,60	5,63
polprevodniki	146,65	16,91
aparati	35,40	1,06
avtoelektrika	0	0
sprejemniki	—	0,28
elektronika	—	2,20
usmerniki	—	0,14

Večjih izpadov v minulem mesecu ni bilo. Tovarna ELEKTROMOTORJI iz železnikov bi lahko izdelala in poslala v tujino več elektromotorjev, če bi imela reprodukcijski material. Nasprotno, pa je tovarna APARATOV iz Ljubljane izdelala bimetalne rejele in so bili tudi pripravljene za odpremo, vendar še ni

prispele iz tujine ustrežni kreditiv. Nekoliko večji izpad je zabeležila le tovarna AVTOELEKTRIKA iz Nove Gorice, ker ni dobavila starterjev.

Po novi razdelitvi izvoznih oddelkov PSO so posamezni regionii takole izpolnili planirane obveznosti:

področje	izpolnitev v %	udeležba v %
Afrika	476,22	18,00
Azija — Avstralija	596,12	6,00
Latinska Amerika	116,31	1,76
Severna Evropa	128,91	12,17
Srednja Evropa	138,28	10,56
Južna Evropa	77,75	6,90
SEV I	—	0,28
SEV II	50,77	12,98
SEV III	131,04	14,39
Turčija	105,03	5,66
ZDA — Kanada	88,75	10,89

V letošnjem letu, torej v dveh mesecih, smo izvozili v celoti izdelkov v vrednosti 1.082.390 dolarjev.

Marjan Kralj

Slavnosni govor direktorja mariborske PTT Martina Prevorčnika ob vključitvi mariborske skupine v jugoslovansko avtomatsko telefonsko omrežje

Maribor brez posredovanja telefonistk

Ob slavnosni vključitvi mariborske omrežne skupine v avtomatiziran telefonski promet mnogo pohval in priznanja našemu podjetju

Izmed 76 omrežnih skupin v Jugoslaviji, kolikor jih je predvidel generalni plan razvoja telefonskega omrežja, jih je vključenih v avtomatiziran medkrajevni promet že 62. Slovenija ima vsega skupaj 9 omrežnih skupin, od tega 6 že vključenih v avtomatizirano jugoslovansko omrežje.

Minulo soboto je bila prek novega koaksialnega kabla vključena mariborska omrežna skupina, v petek bo celjska, čez približno dva meseca pa zadnja — murskosoboška omrežna skupina. S tem bo celotno področje Slovenije vključeno v avtomatizirano jugoslovansko omrežje brez posredovanja telefonistk.

Za slavnosno vključitev telefonskim omrežjem je povabila mariborska PTT veliko gostov iz države in tujine. Tako so se tega dne zbrali v Mariboru številni gostje, od katerih naj omenim le generalnega direktorja jugoslovanske PTT Prvoslava Vasiljevića, dr. Bena Schagingerja, predsednika svetovne poštne zveze in generalnega direktorja PTT uprave Avstrije, Jožeta Gerbca, glavnega direktorja združenega podjetja za PTT promet Ljubljana in direktorja PSO-Iskra Metoda Rotarja, kot predstavnika našega podjetja.

Za slavnosno vključitev telefonskim omrežjem je povabila mariborska PTT veliko gostov iz države in tujine. Tako so se tega dne zbrali v Mariboru številni gostje, od katerih naj omenim le generalnega direktorja jugoslovanske PTT Prvoslava Vasiljevića, dr. Bena Schagingerja, predsednika svetovne poštne zveze in generalnega direktorja PTT uprave Avstrije, Jožeta Gerbca, glavnega direktorja združenega podjetja za PTT promet Ljubljana in direktorja PSO-Iskra Metoda Rotarja, kot predstavnika našega podjetja.

ZGODOVINSKI DOGODEK ZA MARIBOR

Slavnosni govor je pričel direktor mariborske PTT Martin Prevorčnik in dejal med drugim:

»Mesto Maribor je eno izmed redkih mest v državi, ki je že v letu 1927 dobilo lokalno ATC s 700 priključki. Do leta 1961 je število ATC poraslo na tri, s skupno 2.160 priključki. Danes z zadovoljstvom ugotavljamo, da je v prometu na istem področju že 22 ATC z zmogljivostjo 6.320 priključkov, kar predstavlja 215-odstotno povečanje. Za zdaj ima 420 naročnikov še ročno posredovanje, medtem ko je pri 49 poštah uveden tako imenovani polavtomatski telefonski promet.

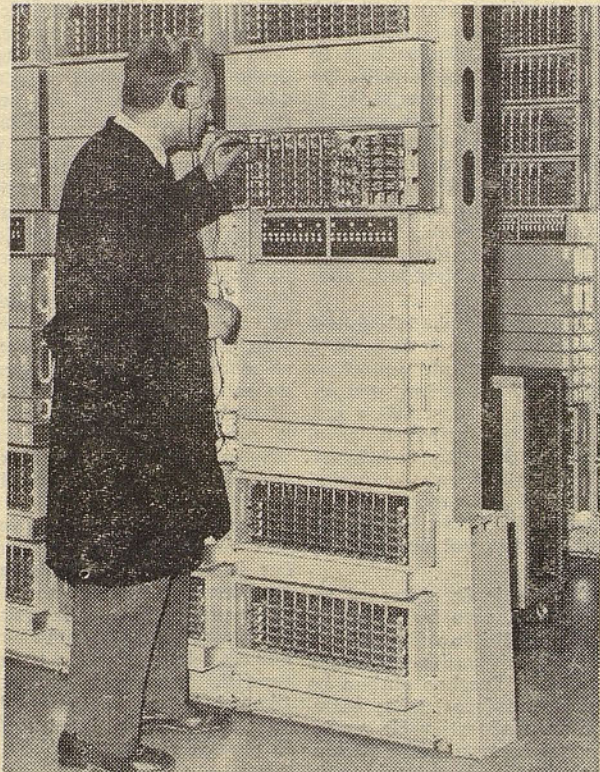
V Mariboru je trenutno nad 500 prošenj za priključek novih telefonov, na vseh poštah naše skupine pa približno še 200. Pri širjenju telefonskega omrežja smo precej zaostali, saj je razmerje instaliranih telefonov na 100 prebivalcev zelo neugodno. V Mariboru dosega 3,8, v celotni omrežni skupini pa le 2. Jugoslavija ima na 100 prebivalcev 2,2 priključna telefona. Slovenija pa 4,4.

Za področje naše skupine je značilno, da deluje izven javnega omrežja 360 zasebnih telefonskih central s skupno 13.300 internimi priključki. Vse to potrjuje prepočasen razvoj te storitve.

Danes bomo vključili novo glavno ATC, ki že krajši čas poskusno deluje. Nova naprava povezuje telefonska vozlišča Maribora, Slovenske Bistrice in Dravograda v enotno medsebojno delovanje, hkrati pa avtomatsko posreduje zveze v smeri tranzitnih central v Ljubljani in Zagrebu ter glavni centrali v Celju in obratno. Tako je nastopil zgodovinski trenutek, ko bo Maribor in celotna skupina vključena v docela avtomatiziran promet. Ročno posredovanje v dosežanem obsegu je odpravljenno.

Nova glavna ATC je tipa crossbar 58 A in se po funkciji bistveno razlikuje od drugih že vključenih vozliščnih in končnih central. Ker gre za sodoben tip centrale je le-ta brez gibljivih delov in zaradi tega deluje brez šumov, hkrati pa je slišnost zelo kvalitetna. Vsa povezava je izvedena s štirizično komutacijo, kar je v državi tretji primer. Z drugimi centralami vseh nivojev je povezava delno s fizičnimi, delno z

(Dalje na 6. strani)

Nova mariborska avtomatska telefonska centrala z zmogljivostjo 1000 priključkov, ki jo je izdelal obrat ATN kranjske tovarne, montirali pa tehniki projektivno-montažnega oddelka PSO

Industrijsko oblikovanje — nov poklic si utira pot v gospodarstvo

Industrijsko oblikovanje se ne ukvarja samo z zunanjim videzom izdelka. Sodobni design (dizajn) skuša dati proizvodu v prvi vrsti vtis lastne izvirnosti, odkriti duha predmeta, razviti njegovo skrito lepoto.

O industrijskem oblikovanju je bilo že veliko povedanega in tudi napisanega — čeravno še do danes niso povsem določene jasne konstante, v čem je pravzaprav notranja vsebina tega dela. Če smo prav razumeli razmišljanja Sigvarda Bernadotta v članku »Napredek v oblikovanju jekla« (ki ga povzema- mo v skrajšani obliki), se zdi, da našim prizadevanjem po lepem in originalnem oblikovanju naših izdelkov nismo dali pravega pomena.

Stremeljenja na področju industrijskega oblikovanja ne morejo iti za tem, da nadene- mo našim proizvodom resnični ali namišljeni stil, ki ne pomeni nobenega jamstva, da so doseženi dejanski smotri sodobnega oblikovanja. Sicer pa preberimo, kaj pravi o tej, za nekatere še vedno sporni večini Sigvard Bernadotte, svetovno znan švedski designer, vodja švedske državne gospodarske delegacije, ki je lani obiskala Jugoslavijo in tudi »Iskro«.

»Novost dejavnosti industrijskega oblikovanja vzpodbuja strokovne razprave, številne smeri in mišljenja pa skušajo pojasniti v čem obstoji ta večina in kaj je industrijski oblikovalec (designer). Delo arhitekta ali kakšnega drugega inženirja je znano vsem — toda v čem je dejavnost industrijskega oblikovalca? Mnogo ljudi sodi, da uresničuje projekte »industrijskih stvari«. Toda malokomu je znano, s kakšnimi težavami se srečuje designer v svojem poklicu.

O industrijskem oblikovanju obstaja toliko definicij, kolikor je oblikovalcev. Pred kakšnim letom dni pa je mednarodna organizacija

ICSID International Council of Societies of Industrial Designers) poizkusila predložiti in sprejeti definicijo, s katero bi bila enkrat za vselej zaključena zadevna diskusija. Ta definicija izhaja iz treh elementov: vloge, metode in področja dejavnosti designerja.

Vloga oblikovalca je v tem, da kreira (ustvarja) predmete in usluge, zaradi katerih postaja človeško življenje udobnejše.

Metoda oblikovalca sestoji iz prizadevanj, da predloži hipotezo o mogočem proizvodu, da sodeluje z drugimi specialisti v iskanju različnih, in sicer drugače, načinov izdelka in da odloča o njegovi dokončni obliki.

Dejavnostno področje zajema praktično vse veje človeškega dela, zlasti s področja serijske in mehanizirane proizvodnje. Skoraj nikoli se ne ukvarja z oblikovanjem večjih objektov za trajnejšo rabo, kot so na primer zgradbe in predmeti za javne potrebe. Vse dotlej dokler bosta napredovala industrija in tehnologija, obstaja zelo majhna možnost, da bi ta dejavnostni krog lahko utrpel pomembnejše spremembe.

Če bo to definicijo sprejelo 37 združenj iz 25 dežel, bo s tem veliko storjenega, da se razpršijo dokončno vse napačne ideje o industrijskem oblikovanju.

Vloga designerja v proizvodnji uporabnostnih dobrin, se ne razlikuje dosti od vloge, ki jo ima design v proizvodnji investicijskih dobrin. Rekli bi lahko, da je design bolj pomemben na področju potrošnih dobrin, ki pridejo v neposredni stik s končnim porabnikom. Dejanska razli-

ka je torej samo v obširnosti in ciljnih delih. Problemi, ki jih predstavljata ti dve področji, so raznovrstni.

NOVA OBLIKA IN VSEBINA POTROŠNIH PREDMETOV

Industrijsko oblikovanje se samo delno ukvarja z zunanjim izgledom izdelkov, pa četudi to zahteva projektant. Design (industrijsko oblikovanje) si v prvi vrsti prizadeva dati proizvodu vtis lastne izvirnosti. Nikoli ne sme obstajati tudi najmanjši sum glede njegove istovetnosti. Ne sme se dopustiti, da potrošnik ugiba medtem ko se seznanja z novim predmetom in da se vprašuje:

»Kakšna reč pa je to?« Takoj mora spoznati, za kakšen predmet gre.

Ta nujnost postaja z vsakim dnevom očitnejša, ker smo vsakodnevno podvrženi najrazličnejšim vtisom. Zato je za industrijskega oblikovalca

nadvse pomembno, da najde za vsak nov izdelek takšno obliko, ki ne dopušča dvomov o njegovem namenu in koristnosti.

Oblikovanje je delo ekipe. Industrijski oblikovalec kot oseba lahko zelo malo stori, toda v sodelovanju s specialisti za razvojno, prodajno in distribucijsko službo je v stanju prispevati svoj mali — toda pomemben — delež k polnemu uspehu podviga.

Oblikovalec večkrat naleti na težave pri vzpostavljanju uspešnih stikov s konstrukcijsko službo. Inženirji bodo vedno občutljivi na misel, da se skuša nekdo od zunaj vmešavati v njihove zadeve. Zato sta diplomacija in obzirnost dve kvaliteti, ki sta neobhodni za uspeh oblikovalca.

Oblikovalec mora prepričati konstruktorja, da nima namena, da bi ga zamenjal, še manj pa da bi mu zapovedoval, kaj naj dela. Njegov edini

cilj je, da mu pomaga pri tistem delu njegovih prizadevanj, kjer nezavedno lahko občuti pomanjkanje sigurnosti.

Tako za designerja kot za proizvajalca velja za ekonomičen tisti proizvod, ki nastaja na ekonomičen način. Oblikovalec ne sme nikoli izgubiti izpred oči proizvodno ceno izdelka. Kadar svetuje prilagoditve ali spremembe, mora misliti na stroške, ki jih terjajo takšne spremembe.

V interesu proizvajalca je seveda čim manj takih sprememb, v interesu prodaje pa so vedno nove oblike izdelkov, ki jih često diktira moda. Dober oblikovalec se prilagaja obema, dobra oblika pa je tista, ki poleg estetike zadovoljuje še vse ostale komponente designa.

Kaj več o oblikovanju v »ISKRI« berite v naši prihodnji številki.

Poslovanje »Elektromehanike« je bilo v letu 1967 uspešno

Poslovanje in poslovni uspehi »Elektromehanike« so se lani precej izboljšali. To nam najbolje dokazuje podatek, da je bil dosežen za 19 % večji dohodek in za 61 % večji ostanek dohodka za sklade kot prejšnje leto.

Plan dohodka in ostanka dohodka sicer ni bil v celoti dosežen, ker se je stanje kupcev precej povečalo, nekaj zaradi večjih odpisov zalog, največ pa zaradi visokih izrednih stroškov. Precejšnji delež teh stroškov se nanaša na stroške iz prejšnjih let. Kljub velikemu povečanju ostanka dohodka pa le-ta za tovarno ni posebno velik. Dosežen je bil v obsegu, ki je omogočal normalno formiranje obveznih skladov, odplačevanje posojila za kritje izgube iz leta 1965, odplačevanje obveznosti za osnovna in obratna sredstva, financiranje internega investicijskega programa in družbeni standard.

Razmerje v delitvi dohodka je še vedno le 88 % : 12 % v korist osebnih dohodkov, ki so bili dolgo časa pod povprečjem in so se šele v zadnjem času približali ravni osebnih dohodkov v industriji. Povprečni mesečni osebni dohodki na zaposlenega so znašali 817 N din, kar je skoraj za 20 % več kot pred letom.

To stanje še vedno ni zadovoljivo, zato bo v bodoče treba vložiti še veliko več naporov za intenzivnejše gospodarjenje. Posebno skrbno bo treba proučevati tržne potrebe oz. možnosti večje prodaje, saj tovarna lahko postopno doseže še precej večjo proizvodnjo. Vzporedno s tem pa bo treba hitreje obrabiti tudi obratna sredstva.

Da bi dobili popolnejšo sli-

ko o izboljšanju poslovnih razmer, moramo navesti še nekaj podatkov: proizvodnja se je povečala za 23 %; povečanje so dosegle prav vse dejavnosti, največ pa števci, stikala, kinoakustika in telefonija. Proizvodnja stikal je zelo hitro napredovala, večati pa so se pričele zaloge.

Ta ugotovitev velja tudi za druge izdelke, le da zaloge niso postale večje, pri nekaterih izdelkih so se celo znižale.

Število zaposlenih se je v teku leta povečalo za 21 oseb, povprečno stanje zaposlenih pa je bilo večje za 3,6 %. Zanimiva je ugotovitev, da še nobeno leto ni bila tako nizka fluktuacija kot to leto. Prve štiri mesece se je število zaposlenih celo zmanjševalo, potem se je dva meseca ustalilo, naslednje mesece pa se je povečalo za okrog 70 oseb. Zmanjševanje števila zaposlenih v začetku leta pripisujemo predvsem fluktuaciji zaradi nizkih osebnih dohodkov.

Produktivnost se je povečala za okrog 15 %. Delovni čas je bil nekoliko bolj izkoriščen. Zmanjšali so se predvsem bolezenski izostanki, precej pa se je povečalo nadurno delo, ki ga bo treba omejiti. Povečanje produktivnosti je tovarni omogočilo, da so delavci imeli tudi 15 prostih sobot.

Zaloge v tovarni so se znižale za okrog 1 milijon N din, problematično pa postaja večanje neodpisane vrednosti orodja, ki se obravnava

v sklopu zalog materiala. Postopno večanje osebnih dohodkov povečuje ceno doma izdelanemu orodju, večja proizvodnja in asortiman pa zahtevata tudi več orodja. Res pa je tudi, da pri sedanjem načinu odpisovanja orodja, odpisovanje ne teče povsem vzporedno z gibanjem proizvodnje. Vsekakor pa bodo vse zaloge tudi v tekočem letu eden izmed osrednjih predmetov prizadevanja, kako izboljšati njihovo obratovanje.

Vkalkulirani stroški so bili za 14,8 % višji kot prejšnje leto. Razmerje povečanja je manjše kot razmerje povečanja proizvodnje, kar je pravzaprav tudi omogočilo formiranje večjih skladov.

Izvoz se je povečal kar za 38 % in to zlasti stikal, števcev, ojačevalnih naprav, telefonskih central in električnih ur. Po področjih se je izvoz največ povečal na konvertibilno in vzhodno področje.

Poslovni rezultati kažejo, da je bilo doseženo precejšnje izboljšanje ekonomičnosti in rentabilnosti, pretežno zaradi znatno večje proizvodnje, oz. produktivnosti k čemer je pripomogla tudi občutno boljša preskrbljenost z materialom. Trenutne gospodarske razmere pa kažejo na to, da bo bodoče poslovanje prepletano z novimi problemi, ki bodo zahtevali nove prijeme, izredno dinamičnost in večje napore vseh članov delovne skupnosti. Le tako bo uspeh iz leta 1967 ponovljen, ne moremo pa več računati na skokovito napredovanje.

M. L.

S seje sindikalnega odbora ZP

Sindikalni odbor ZP Iskra je imel svojo redno sejo, na kateri je razpravljalo o vrsti perečih zadev in same sindikalne organizacije v združenem podjetju.

Najprej je tekla razprava o organizacijski obliki sindikata na ravni ZP Iskra. Soglasno je bilo sklenjeno, da naj bo delovanje in vloga sindikalnega odbora ZP enako kot je bilo do sedaj, to je, da koordinira delo med sindikalnimi podružnicami znotraj ZP, sodeluje s samoupravnimi organi, na zunaj predstavlja sindikalno organizacijo ZP, itd.

O predvideni integraciji RIZ in Iskra se je razvila obširna debata, ni pa bila tako konkretna, da bi lahko zavzeli stališča. Člani sindikalnega odbora namreč niso bili predhodno seznanjeni (niso prejeli materialov) o ekonomskih vidikih predvidene integracije. Načelno so bili vsi

za integracijo, vendar pod pogojem, da je osnovana na ekonomskih temeljih.

Reorganizacija v okviru ZP Iskra — to je bila naslednja tema, o kateri je tekla razprava. Tovariš, predsednik Franc Hutter je razložil osnovne smernice, po katerih je predvidena reorganizacija v okviru ZP Iskra.

Osnova reorganizacije je v tem, da se v okviru ZP preide na branžni sistem, to je združitev tehnološko podobnih proizvodenj v eno celoto. Bistveno za ta sistem pa je, da bosta v okviru branže tudi razvoj in prodaja.

Zaradi nepoznavanja materialov se razprava ni tako razvila, kot je bilo zaželeno. Stališča so bila različna, zato je nujno, da se o tako kompleksnih vprašanjih člani sindikalnega odbora pismeno seznanijo že pred sestankom.

-Janez-

Kaj je službena dolžnost?

Govorimo in pišemo, kako malo izumov in tehničnih izboljšav imamo. Vprašujemo se, kje so vzroki za tako stanje. Opisal bom konkretni primer, pa sami presodite kaj je prav.

Šef nekega obrata je poleg svojega rednega dela rešil kočljiv problem izdelovalnih magnetov. Te magnetne so uvažali; le-ti so dragi, dobavni roki pa dolgi.

Razvoj je razvijal postopek za izdelavo domačega magnetu. Z istim problemom se je tudi ukvarjal obrat »Ferit« v Ljubljani. Zadovoljivih rezultatov niso dobili.

Šef obrata na Gorenjskem pa je vse te izkušnje zbral in s pomočjo svojega znanja, vestnosti in truda razvil postopek za izdelavo domačih magnetov.

Komisija za racionalizacije je njegov predlog za tehnično izboljšavo zavrnila češ, da kot šef obrata ni upravičen dobiti odškodnine, ker se smatra, da je bila rešitev naloge njegova službena dolžnost, čeprav je komisija nesporno ugotovila, da je omenjeni šef avtor postopka za izdelavo magnetov in da za svoje delo ni dobil konkretnih nagrad!

Strokovno mnenje, ki ga je podal odgovorni razvijalec, ne oporeka avtorstvu, pač pa

je mnenja, da naj vsak dela na svojem področju in naj se ne vmešava v delo drugih!

Zaradi odklonilnih stališč vprašujem komisijo za racionalizacije:

1. Kateri člen v pravilniku oporeka pravico do odškodnine šefu obrata?

2. Kako je komisija lahko ugotovila, da je to njegova službena dolžnost in po katerih pravilih?

3. Vprašujem zadevne razvijalce, kako to, da kljub nujnosti niso v tem času prišli do te rešitve, čeprav imajo višje kvalifikacije in boljše možnosti za razvoj?

4. In končno vprašujem bralce, ali bi dali nagrado 136.000 S din delavcu, v tem primeru šefu, če je tovarni prihranil čistih 1.510.000 S din in to deviznih!

5. Poiščimo vzroke odklonilnega stališča komisije. Se bojimo, da bodo še drugi šefi zahtevali nagrade za rešitve, ki niso nastale v okviru nalog? Je to morda nevoščljivost ali pa splošna praksa

pri odločanju v takih primerih?

Prosim uredništvo, da pošle odgovore na zastavljena vprašanja in jih objavijo.

Ig-la

Ker uredništvo meni, da je taka polemika koristna za razčiščevanje raznih mnenj, naproša zadevno komisijo, da čimprej pošlje uredništvu odgovore na vsa zastavljena vprašanja.

Uredništvo

Najmanjši uporabni elektronski računalnik na svetu

Ameriško podjetje Control Data Corporation iz Minneapolisa, s katerim je sklenilo naše podjetje kooperacijsko pogodbo in za katerega izdeluje naša horjuljska tovarna tiskane ploščice, je razstavilo v ZDA najmanjši uporaben računalnik. Meri le 10 x 10 x 23 cm, pri čemer ima sam računalnik obliko kocke s stranicami 10 cm.

Mikroračunalnik ima vse lastnosti normalnega računalnika in tudi pomikalknik za

4096 besed po 24 bitov. Skupaj tehta le nekaj nad 3 funte in porabi 3 vate električne energije. Značilna zanj je tudi naprava za ročno vstavljanje vhodnih podatkov in naprava za prikazovanje številčnih rezultatov. Pogonsko energijo daje električna baterija. En vložek omogoča 24-urno samostojno delo.

Računalnik ima oznako CD 449, izdelala pa ga je družba Control Data za potrebe pri vesoljskih poletih.

Premalo zapažene iniciative

V naporih, da bi približali naše proizvode potrošniku (velikemu in malemu) se srečujemo s plimo in osek, katerih ritem diktira trenutna potreba ali občasni vzori tujih proizvajalcev in trgovskih hiš. Načrti, ki jih lepo in smotno sestavijo strokovne komisije, se včasih razbijejo ob navidezno čisto nepomembnih zaprekah, kot je pomanjkanje ustreznih kadrov, sredstev, idej...

S tem ne nameravam pogrevati polemike o naši propagandni in reklamni dejavnosti, ki se je komajda otrešla statusa grešnega kozla in skuša urejati svoje kapacitete za nove akcije. Želimo le opozoriti na pojav, ki zasluži pozornost: na koristne pobude nekaterih prodajnih delavcev, ki so ubrali samostojna pota v propagiranje proizvodov ali skupine proizvodov, ki so jim zaupani v prodajo.

Na splošno je znano, da so zlasti veliki odjemalci in veletrgovina prepolni raznih perspektov in drugega reklamnega materiala, ki pa ga redkokdaj uporabljajo tako, kot bi to ustrezalo proizvajalcu in potrošniku. Preverjeni podatki navajajo na sum, da ostajata dve tretjini reklamnega materiala, namenjenega potencialnim kupcem prek veletrgovine neizkoriščeni, ali pa vsaj nezadostno izkoriščeni. Zaradi tega smo prisiljeni, da vršimo propagiranje naših proizvodov tudi v lastni režiji, s čemer delamo še brezplačno dodatno uslugo veletrgovini, ki ima itak svoje profite od podjetja.

V poplavi različnega industrijskega blaga, ki je včasih na dokaj zahtevni tehnični ravni, si potrošnik ne želi toliko splošne reklame, kolikor pojasnil o rabi tega blaga, oziroma o koristih, ki mu jih proizvajalec obljublja kot končnemu porabniku ali kot proizvajalcu drugih tehničnih dobrin.

Tega pa noben prospekt ne daje v zadostni meri, oziroma ne na način, ki ga porabnik želi in pričakuje. Do konkretnih prodajnih zaključkov pride po navadi le tedaj, če pride h kupcu, ki ima že naš prospekt, naš prodajni tehnik in mu razloži prednosti in rabo izdelka na konkretnem primeru.

Na žalost pa nas vsakdanja praksa iz dneva v dan prepričuje, da je takšnih prodajnih tehnikov vse premalo, da bi lahko zadostili upravičenim željam in zahtevam porabnikov in jih napravili za stalne odjemalce našega blaga. V teku časa in drago plačanih izkušenj je postalo očitno, da bo potrebno ubrati nove smernice in se lotiti drugačnih prijemov, če naj nadomestimo tisto, kar splošna trgovina ne more dati: živ in trajen stik s kupcem in neposredno pomoč pri optimalni izbiri proizvoda. In tako, pod silo okoliščin, so se prodajni tehnik in inženirji začeli spre-

minjati v predavatelje in pisce komercialno-tehničnih publikacij, zvečine v lastni režiji. Lotili so se pisanja predavanj, sestavljanja katalogov in prodajno-tehničnih obvestil — skratka vsega tistega, kar smo do sedaj zastoj pričakovali od naše propagandne dejavnosti, ki kot znano ni simpozij učenjakov, temveč zgolj servisna dejavnost za oblikovanje in izdajanje publikacij in izvajanje propagandnih akcij.

Tako je v pripravi več komercialno-tehničnih publikacij, ki pričajo o pravem posluhu za sodoben način propagiranja proizvodov in uslug in ki morda pomenijo pravilno orientacijo na področju sodelovanja med uradno in neuradno propagando. V naslednjih dneh bo izšla publikacija »Klimatske naprave v ATC« izpod peresa ing. Boruta Mlaka: ja iz prodajnega oddelka telefonije v PSO, prav tako je tik pred izdajo zbornik predavanj iz polprevodniške tehnike, ki ga pripravljata ing. Herman in prodajni tehnik Razboršek, tudi iz PSO. Vzporedno s tem se je lotil prodajni tehnik Peter Zibert dokaj zahtevne naloge — izdaje kataloga električnega ročnega orodja, namenjenega v prvi vrsti našim zastopnikom in trgovskim potnikom. Vsa ta dela nameravajo avtorji posredovati potencialnim interesentom, oziroma jih rabi-ti kot učila na predvidenih predavanjih in seminarjih, seveda v okvirih svoje redne prodajne dejavnosti.

Na poti k uresničevanju omenjenih zamisli se srečujejo smeli avtorji z navidezno nerazumljivimi in večkrat povsem nevidnimi zaprekami. Predvsem je tu vprašanje »kompetence« in hierarhije in ne nazadnje tudi določenih namigovanj, da gre za »lastno reklamo«. Sodimo, da je treba enkrat za vselej pomesti s takšnim rezoniranjem, ki so daleč od interesov podjetja. Če postavljamo danes vedno bolj v ospredje kategorijo osebne odgovornosti, je treba obračunati tudi z anonimnostjo, za katero se skrivajo tako uspehi kot ne-uspehi, koristna vzpodbuda kot lagodna povprečnost. Kadar se skušajo mladi kadri prebijati v ospredje z lastnim delom in iniciativo, prevzamejo s tem nase tudi tveganje, ki je večkrat nujna sestavina trgovskega poslovanja. In če store to v lastnem imenu, ne da bi se pokrivali z imenom podjetja, gre za takšno iniciativo vsa podpora in pohvala avtorjem ali njihovim delovnim teamom.

Kolikor ne bo tem prizadevanjem na poti naša tradicionalna navada, da je potreben za delo en človek, za uradno sankcioniranje zastavljenih akcij pa vrsta instanc, lahko pričakujemo v bližnji bodočnosti izdajo omenjenih treh publikacij, ki pomenijo morda novo smer v uresničevanju tržnega koncepta in hitrejše osvobajanja od administrativnih spon in poslovne negibnosti.

M. Ljubič

AVTOMATIKA — PRŽAN:

Letos 21 milijonov starih dinarjev posojil za stanovanja

Stanovanjska komisija v tovarni za elektroniko in avtomatiko na Pržanu glede na še vedno številne nerešene stanovanjske probleme članov delovnega kolektiva in glede na skromne, omejene možnosti prav gotovo nima lahkega dela.

Po vseh računih naj bi tovarni uspelo v letošnjem poslovnem letu dodeliti blizu 21 milijonov starih dinarjev posojil prosilcem za stanovanja. V ta namen je stanovanjska komisija skrbno proučila vse prošnje prosilcev in po objektivnih merilih določila 16 prosilcev, ki naj bi iz letos razpoložljivih sredstev prejeli posojila. Komisija je sestavila prioritarno listo, katero je 19. februarja že tudi potrdil upravni odbor tovarne in po njej naj bi prosilci dobili kredite v različnih višinah, od 3000.000 do 2,7 milijona starih dinar-

jev pač po tem, ali posameznik potrebuje kredit za namensko varčevanje pri skladu, za posamično gradnjo ali za adaptacije, s katerimi naj bi povečal že obstoječe stanovanjske površine.

S tem v zvezi je upravni odbor tovarne nadalje tudi zagotovil, da bo prosilec, ki iz objektivnih razlogov iz letošnje kvote sredstev odobrenega posojila ne bi dobil do konca leta, ta kredit prejel v prvih mesecih prihodnjega leta.

Z razdelitvijo navedenih posojil, bodo tako zadovoljili 16 najnujnejših stanovanjskih problemov, stanovanjski komisiji pa je ostala še nadalje zamotana in spričo pičlih možnosti težko rešljiva naloga — pomagati do prepotrebni stanovanj še dolgi vrsti drugih prosilcev. J.

ISKRA »ELEKTROMEHIKA« KRANJ

poziva vse delavce, ki so bili v letu 1967 v delovnem razmerju, pa jim je med letom delovno razmerje prenehalo, da dvignejo razliko med prejeto akontacijo in stvarno ugotovljenim osebnim dohodkom po zaključnem računu v letu 1967.

Razliko bo izplačevala finančna služba tovarne — izplačilni oddelek, v času od 20.—35. 3. 1968.

KADROVSKA SLUŽBA
ELEKTROMEHIKE

Proizvodnja »Elektromehanike« v februarju

V januarju, kljub temu, da smo si postavili zelo nizek plan, predvidene proizvodnje nismo dosegli. Razlika do predvidene proizvodnje je znašala 290.000 din. V februarju pa smo dosegli nekoliko boljši uspeh in s tem doprinesli izpad iz januarja. Nismo pa še dosegli proizvodnje, ki bi po letnem planu odpadla na en mesec pri enakomerni razdelitvi. V tem slučaju bi morali namreč vsak mesec izdelati za 20.215.000 N din. Kakor v januarju, tudi v februarju nismo dosegli višje proizvodnje predvsem zaradi težav z uvozom materiala.

PROIZVODNJA V FEBRUARJU 1968

DE	Izvrš. %
Rotacijski stroji	96,0
Montaža števcev	100,1
Obrat stikal	134,8
Kinoakustika	89,0
Telefonija	111,8
Urnih mehanizmi	133,1
Naprave	105,2
Orodjarna	141,0
Produkcija delov	91,6
Vzdrževanje	155,0
Skupaj	103,8

OBRAT »ROTACIJSKI STROJI«, ki je v januarju

dosegel predvideno proizvodnjo, v februarju ni uspel. Večjih količin EVS-06 ni bilo mogoče izdelati, ker iz uvoza še ni prispela plastična masa. Dinamirni ni bilo mogoče montirati, ker nismo prejeli mase za ohišje. Zaradi pomanjkanja dinarskih sredstev nismo mogli dvigniti s carinskega skladišča različnih delov iz uvoza, tako da tudi pri izdelkih, ki jih izdelujemo v kooperaciji, nismo dosegli predvidenih količin.

OBRAT »STEVCI« se je tudi v februarju boril s pomanjkanjem materiala iz uvoza, kljub temu je pa le dosegel predvideno proizvodnjo. Pri enofaznem števcu smo imeli težave, ker ni pravočasno prispela folija za tuljave, precejšen zastoj so nam pa povzročile tudi čelne plošče, ki nam jih niti »Avtomat« Pržan, niti »Saturnus« nista dobavila na rok. Pri trifaznem števcu smo tudi v februarju imeli težave zaradi magnetov iz uvoza. Ker smo prepozno prejeli nemirke, je bilo izdelanih manj slikanih ur.

OBRAT »STIKALA« je mesečno zadolžitev dosegel le s težavo, saj je nujni material iz DDR prispel zelo pozno. Tekom meseca so bile precejšne težave, ker kvaliteta

plastike iz Borovnice ni odgovarjala in je bilo treba to pošiljko zavrniti.

OBRAT »KINOAKUSTIKA« je imel v februarju velike težave pri projektorju za normalni film, ker v Medvodah nikakor niso uspeli izdelati kvalitetnega laka. Zato je lakirna dobavila v montažo dele šele proti koncu meseca. Zastoj so povzročili tudi kroglični ležaji za motor, tonske žarnice, tlivke in zrcala. Projektor za ozki film ni bilo mogoče izdelati v predvideni količini, ker še vedno niso prispeli iz DDR test filmi, čeprav smo jih plačali že v preteklem letu. Večjih količin ni bilo mogoče izdelati tudi zato, ker iz Francije nismo prejeli stikal. Iz teh vzrokov kinoakustika v februarju ni mogla doseči predvidene vrednosti.

OBRAT »TELEFONIJA« je tudi v februarju dosegel lep uspeh, čeprav je primanjkovalo precej materiala iz uvoza. Imel je zastoj pri ploščatih relejih zaradi pomanjkanja uporovne žice, novega srebra in folije. Zastoj je nastal tudi pri telefonskih aparatih, ker je prepozno prispela plastična masa in novo srebro. Pri poljskem telefonu je bilo tekom meseca več zastojev zaradi težav pri

vlivanju aluminijastih delov v livarno in ker »Rudi Čajavec« ni dobavil slušalk v potrebnih količinah. V telefoniji še vedno stremimo za stalnim povečevanjem proizvodnje. Zelena količina koordinatnih stikalnikov je dosežena, bo pa treba povečati dnevne količine relejev, ker so se precej povečale količine za izvoz. Povečane so bile tudi kapacitete žičnih oblik, vendar bo trajalo še nekaj časa, da se novi delavci pričijo.

OBRAT »URNI MEHANI-ZMI« kaže ugodno sliko; delavci so polno zaposleni. Števcev pogovora bi v februarju lahko izdelali več, če bi iz uvoza prejeli zadostno količino osi.

OBRAT »MERILNE NAPRAVE« je mesečno nalogo dosegel, proizvodnja bi bila lahko še precej višja, če bi prejeli iz uvoza kroglične ležaje in še nekaj drugega uvoznega materiala.

V »PRODUKCIJI« smo imeli v februarju več zunanjih naročil, zato je bila eksterna proizvodnja višja. **»ORODJARNA«** in **»VZDRŽEVANJE«** sta dosegla predvideno eksterno proizvodnjo.

DVOMESEČNA PROIZVODNJA

DE	Izvrš. %
Rotacijski stroji	102,9
Montaža števcev	90,2
Obrat stikal	103,6
Kinoakustika	95,-
Telefonija	110,4
Urnih mehanizmi	146,3
Naprave	114,2
Orodjarna	154,5
Produkcija delov	78,-
Vzdrževanje	225,1
Skupaj	101,1

Iz pregleda je razvidno, da je v naši proizvodnji stopila na prvo mesto telefonija in precej preseгла proizvodnjo števcev, vendar s tem ni rečeno, da smo s telefonijo že zadovoljni, saj bomo morali v naslednjih mesecih še v veliko večji meri skrbeti za nadaljnjo rast. V ostalih panogah (z ozirom na stanje na tržišču) v letošnjem letu ni pričakovati bistvenih povečanj, zato bo v letošnjem letu telefonija tista, ki bo prispe-

(Dalje na 6 strani)

Med našimi jublanti

VINKO MRAK — visokokvalificirani finomehanik, zaposlen na delovnem mestu analitika. Žena je zaposlena v ATN. Imata dvanajstletno hčerko.

VP.: Ali ste zadovoljni s plačo?

O.: Z ozirom na današnje pogoje ja, z ozirom na potrebe pa ne.

VP.: Kaj bi storili najprej, če bi bili direktor?

O.: Vprašanje ni težko, odgovor pa! Najprej bi si dal skuhati kavo...

VP.: Bi nas zapustili, če bi vam drugje nudili boljšo plačo?

O.: To je težko reči, zelo sem vezan na »Iskra«...

VP.: Imate radi električarsko glasbo?

O.: Samo do meje. Rajši imam domačo glasbo in stare plesne melodije.

VP.: Ste se ga za Silvestra kaj »nabrali«?

O.: Ne pijem!

VP.: Kaj bi radi povedali bralcem?

O.: Zadovoljen sem, da nam je kolektiv ob dvajsetletnici izkazal priznanje in nam podaril ure. Ne bi bilo napak, če bi te ure sproti kazale dober faktor stimulacije.

VP.: Ura je avtomatska. Se ne bojite, da bi se pokvarila kot se lahko pokvari tudi faktor stimulacije?

O.: Možno je, vendar nimam bojazni.

VP.: Zelje za bodočnost?

O.: Dopolniti stanovanjsko opremo, potem pa »fičko«.

Za vsak 8. marec razvijejo govorniki svoje sposobnosti na tisoče in tisoče slavonspevov privre iz njihovih ust; vsi so namenjeni ženskam! To slavljeneje vpliva predvsem na čustvene ženske; oblike jih pravo ugodje sproščenoosti in pomembnosti. Ta dan se pokupi ogromno cvetja in vzajemno popije precej maliganov. Za »NJO«, rečemo, ki nam je (z eno besedo rečeno) lahko vse: sodelavka, gospodinja, služkinja, žena, prijateljica, mati itd. itd. Ta dan celo beatniki zlezejo iz »svojega« življenja in neustrašeno kupujejo rože. Ne sicer veliko, vendar dan žena je; zameriti se jim...? Uh, bog nas varuj!

Ob dnevu žena se Iskra »raziskri«

Tudi »Iskra« ni bila izjema. Nekaj pa je v Iskri ta dan skoraj nerazumljivo: vsak praznuje na svoj način! Iskra se namreč ta dan dobesedno »raziskri«! Sindikat nima enotnih misli, samoupravni organi pa se s tem problemom itak ne ubadajo. Tako imajo po nekaterih organizacijah več prostosti, več denarja in zato več ugodnosti. Dan žena tako postaja nek pomladni in ponekod zelo radodaren dedek Mrz. Kulturne prireditve (oh — nebodijihotreba), pa se hote pozabljajo.

Za ta dan malo ali celo nič ne razpravljamo, še manj pa sklepamo, da je za razbremenitev žene potrebno dati denar za varstvene ustanove ipd. Vsaj ta dan se (posebno moški, ki smo za dan žena zelo dovtetni za »pogumne« sklepe) ozrivo v zrcalo oz. svojo lastno vest; morda bodo besede le postale dejanje. Tudi v »Iskri« bi za ta dan morali pokazati večjo enotnost kot si

cer, kajti drobne samotne iskricke kmalu ugasnejo.

Ko smo že pri razmišljanju in klepetu o dnevu žena, ne bi bilo prav, če bi uredništvo zatajilo nekaj pisem k temu dnevu. Dve se zdita res iskreni, zato jih objavljamo:

Prvo pismo:

Delež žena, ki v pretežni meri sestavljajo delovni kolektiv združenega podjetja »Iskra« prav gotovo ni majhen. Iskreno čestitamo k njihovem prazniku!

Z. P. Ljubljana

Drugo pismo je bolj poetične narave, ki se ga bodo po našem mnenju, razveselile predvsem romantične ženske duše:

»V šali se reče: moški praznujemo vse leto, ženske le en dan. To ni res, ker je vaš praznik tudi naš praznik, vaša sreča, naša sreča!

Bodite radostne, zadovoljne in srečne! Ne mislite za dan žena na delo, ki ga niste uspeli izvršiti (to vas bo počakalo), odvrzite skrbi, ki vas danes mučijo (še preveč jih boste imele), predvsem na ta dan mislite na to, kako lepo in vznemirljivo je biti ženska. Z vami je življenje lepše, človek je manj divji, osoren, truden, zamišljen ali otožen. Vsi problemi so laže rešljivi.

Z vami je prijetno delati in živeti. Ob vas je človek bogatejši. Čudovite ste kot prijateljice, kot sodelavke, kot žene in matere oz. ste dostikrat vse to obenem.

Za vse to ob vašem prazniku — dnevu žena — iskrena hvala!

K. L.

Tako! Dovolj naj bo kramljanja o dnevu žena. Smo pač že v dobi »40 mučencev«, pa bi nemara kdo izmed Iskrinih »mučencev« zameril, da preveč povečujemo ženske, moških »mučencev« se pa nihče ne spomni.

Posnetek iz naše tovarne v Žužembergu

Iz našega Zavoda za avtomatizacijo

Ob 10-letnici laboratorija za antene

Laboratorij za antene je eden izmed številnih raziskovalnih in razvojnih laboratorijev na Zavodu za avtomatizacijo v Ljubljani. Ustanovljen je bil leta 1958. Osnovna naloga laboratorija je oskrbeti Iskrine naprave za radijske zveze z ustreznimi antenami, antenskimi filtri in kretnicami ter drugim antenskim priborom.

V preteklih desetih letih je v laboratoriju delalo več sodelavcev. Pionirsko delo je opravil v laboratoriju za brezžične zveze na takratnem Inštitutu za elektrozeve (IEV) dr. Darko Kajfež, sedaj profesor na University of Mississippi, ZDA. Laboratorij je osnoval in ga več let vodil mgr. Jožko Budin, dipl. ing., sedaj predavatelj na Fakulteti za elektrotehniko v Ljubljani.

Laboratorij za antene uživa danes gostoljubje Centra strokovnih šol na Titovi 78 v Ljubljani. Krajše merilno mesto, ki služi za merjenje manjših anten in modelov, je na ravni strehi (70 x 11 m) petnadstropne stavbe omenjene šole. Laboratorij je opremljen z napravo za vrtenje anten pri meritvah sevalnih diagramov (natančnost kota zasuka $\pm 0,05^\circ$). Za merjenje modelov anten služi ravna

(± 1 cm) kovinska ploščad (6 x 6 m) z mehanizmom za vrtenje modela po azimutu in sonde po elevaciji ter naprava za merjenje modelov letalskih anten.

Za posebne meritve je na voljo še daljša merilna trasa (625 m) med laboratorijem in sosedno stavbo. Laboratorij ima tudi manjšo lastno mehanično delavnico.

Merilni pribor laboratorija omogoča vse standardne meritve anten in filtrov v frekvenčnem obsegu od 3 MHz do 3000 MHz, delno pa tudi do 12 GHz (generatorji, reflektometri, mostički in merilne linije, Z-g diagraph, polyskopi, kalibrirani fiksni in spremenljivi atenuatorji, valomeri, ubiralke, medfrekvenčni ojačevalniki za merjenje šibkih signalov (-80 dBm), rekorderja za avtomatičen zapis merilnih rezultatov in drugo).

V kratkih desetih letih delovanja so člani kolektiva laboratorija za antene dokazali, da so kos zahtevnim razvojnim nalogam in, da njihovi izdelki prav nič ne zaostajajo za podobnimi izdelki tujih tovarn. To so dosegli z marljivim študiranjem nove strokovne literature, solidno opremljenim merilnim mestom in veseljem do stroke.

Poleg tekočega dela se v laboratoriju ukvarjajo vedno še s kakšno raziskovalno nalogo.

Laboratorij dela največ za Tovarno elektronskih naprav v Stegnah pri Ljubljani. Lepo vpeljavno sodelovanje obsega razvoj novih anten ter umerjanje in končne meritve anten, ki jih izdeluje TEN.

Zmožljivosti laboratorija pa presegajo potrebe ZP Iskra. Zato delajo njegovi člani tudi za številne zunanje naročnike. Razvijajo in izdelujejo antene in filtre za profesionalne radijske zveze na kratkih valovih (3–30 MHz), antene s krožnim in usmerjenim sevalnim diagramom za 7 m, 4 m, 2 m valovne obsege in frekvence okrog 400 MHz ter antene za usmerjanje mikrovalovnih radijskih zvez. Manjše količine anten in filtrov po posebnih naročilih izdelajo sami v svoji delavnici, večje serije pa s pomočjo kooperantov.

Drugo pomembno delo laboratorija je tehnična posveovalna dejavnost. Laboratorij pomaga pri načrtovanju radijskih zvez in pri izbiri anten številnim jugoslovanskim ustanovam. V ta namen ima dobro organizirano dokumentacijsko službo (med drugim okrog 150 specializiranih knjig v priročni knjižnici v laboratoriju, zbirko katalogov več kot 350 tujih in domačih firm, ki izdelujejo antene in merilni pribor, kartoteko naslovov zanimivih člankov z nad 5500 karticami in drugo). Vsa ta literatura je na razpolago strankam.

Laboratorij sodeluje z nekaterimi sorodnimi laboratoriji v inozemstvu. O rezultatih svojega dela poročajo člani laboratorija v domačih in tujih strokovnih revijah in sodelujejo z referati na strokovnih shodih doma in v inozemstvu. Z rezultati so namreč zadovoljni šele takrat, kadar ti prenesejo ostro kritiko drugih, ki se ukvarjajo s podobnimi problemi.

Vse kaže, da se izplača proizvajati antene doma. V anteno je vložena navadno veliko razvojnega dela, izdelava pa je skoraj vsa iz domačega materiala.

Izredno draga oprema laboratorijev za antene sili k razmišljanju, da bi kazalo opremiti le en sam laboratorij, ki bi zadoščal za potrebe vse države. Ker pa danes že deluje več laboratorijev za antene v okviru raznih podjetij in ustanov po Jugoslaviji, menimo, da bi morali ti laboratoriji med seboj čim tesneje sodelovati. Tako bi si lahko delo razdelili in se izognili nepotrebnemu ponavljanju razvojnega dela, večje serije pa bi pocenile proizvodnjo.

Nedvomno bi bilo tudi prav, če bi v interesu kupca zahtevali pri prodaji anten za široko potrošnjo ateste,

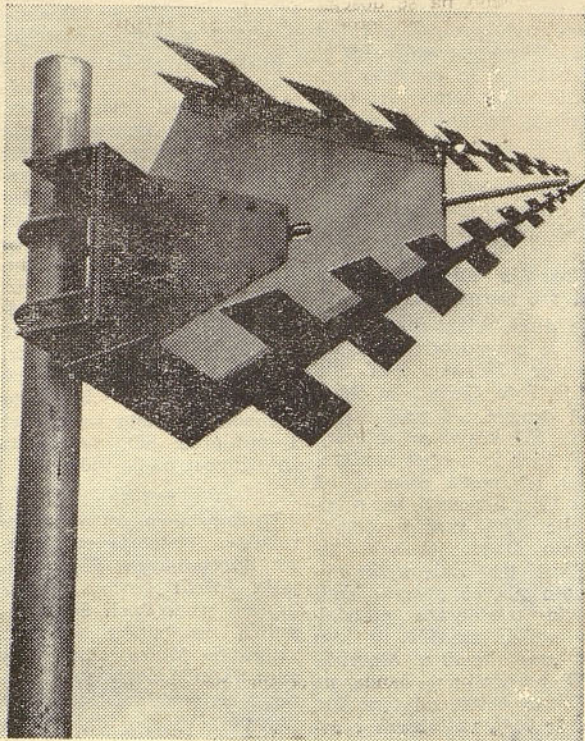
ki bi jih na podlagi meritev izdala kakšna ugledna nevturalna ustanova.

Povpraševanje po napravah za radijske zveze je na jugoslovanskem tržišču še sorazmerno majhno in omejeno bolj na posebne uporabnike (vojska, milica, mornarica itd.).

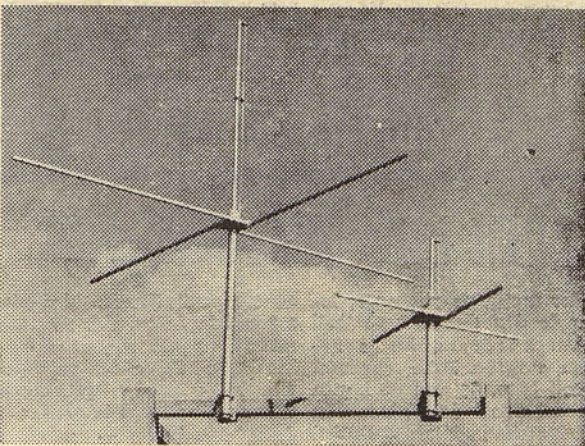
Izkušnje tujih tržišč pa kažejo, da s tehničnim razvojem dežel hitro rastejo potrebe po radijskih zvezah. Zato smo prepričani, da čaka člani laboratorija za antene še veliko zanimivih nalog.

Pri njihovem delu jim želimo tudi v bodoče veliko uspehov.

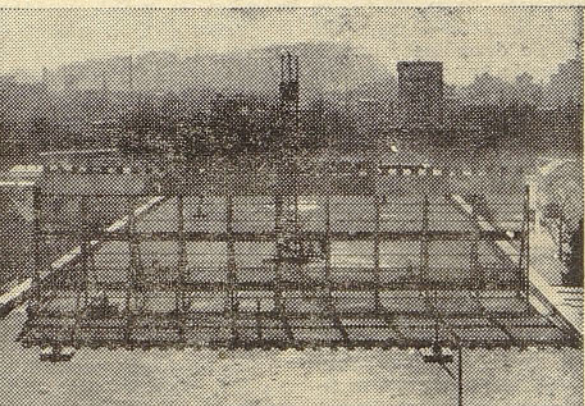
ing. D. R.

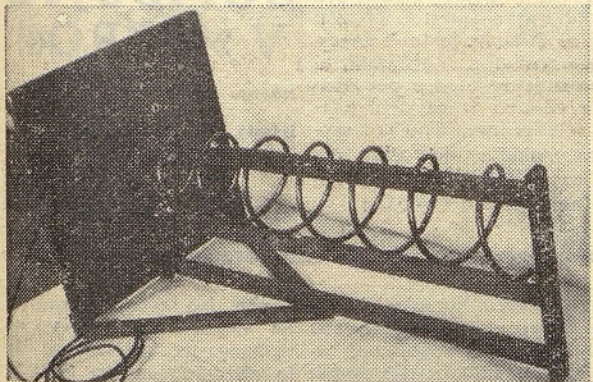
Studijski model piramidne logaritmično-periodične antene s trapezoidalnimi zobmi za frekvenčni obseg 400 MHz do 4000 MHz

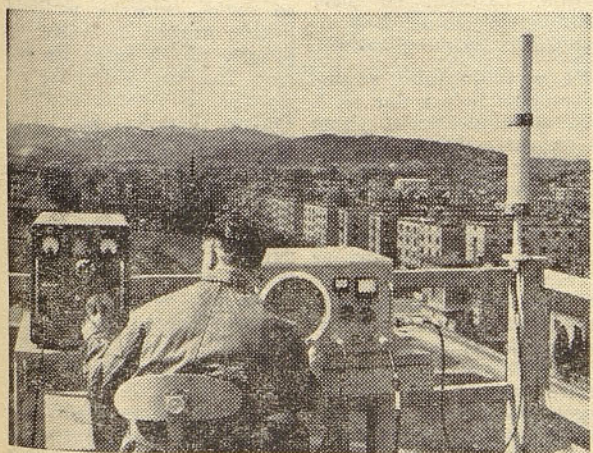
Anteni A-31 in A-32 za 4 m in 2 m valovni obseg. Obe anteni sta vertikalno polarizirani in imata krožni sevalni diagram

Kovinska pregrada in merilni stolp na merilnem mestu laboratorija za antene ZZA. Pregrada je bila narejena za raziskave uklona elektromagnetnih valov v okviru obsežne študije »Homogenizacija elektromagnetnega polja na odprtini merjene antene«

Vijačna antena A-5, izdelana leta 1950 za frekvenčni obseg 300–400 MHz. Vijačnico iz bakrene cevi nosi okvir iz impregniranega macsnovega lesa. Takšne antene so več kot deset let uspešno služile svojemu namenu na raznih krajih po Jugoslaviji

Merjenje vhodne impedance antene A-33 na merilnem mestu laboratorija za antene ZZA. Antena A-33 je enojni koksialni dipol (krožni sevalni diagram, vertikalna polarizacija) za 2 m valovno področje. Izredno močna konstrukcija zagotavlja zanesljivo delovanje A-33 tudi na krajih, ki so izpostavljeni hudim vremenskim razmeram (veter, led, strele)

Maribor brez posredovanja telefonistk

(Nadalj. s 1. strani)
visokofrekvenčnimi zvezami. Naprava je izdelak tovarne »ISKRA« iz Kranja. Strokovnjaki menijo, da je tovarna s svojimi izkušnjami v telefoniji lepo napredovala, saj te vrste izdelkov ne cenijo samo doma, temveč že tudi v tujini. Za ureditev mariborske omrežne skupine, ki je razen treh central v celoti delo »Iskre« gre delavcem te organizacije še posebno priznanje. Za samo montažo osrednje naprave, glavne ATC, so delavci »Iskre« porabili 14.600 delovnih ur, ali drugače povedano, en delavec bi opravil montažo le nekaj dni manj kot sedem let.

Slovenija glede telefonije ni več zaostala dežela

Za direktorjem mariborske PTT je spregovoril generalni direktor združenja PTT Slovenije Jože Gerbec in dejal med drugim: »V naši državi je že 350 krajev s sedežem PTT, kjer je uveden medkrajevni telefonski promet, od tega 156 v Sloveniji, kar predstavlja 45% vseh avtomatiziranih krajev. O kaki zaostalosti telefonije v Sloveniji zato ni več govora. Tudi število telefonskih naročnikov stalno narašča. V letu 1951 smo imeli v Sloveniji 9.799 naročnikov, danes pa približno 40.000, od tega števila že 96% vključenih v avtomatske telefonske centrale.

Današnja vključitev mariborske omrežne skupine predstavlja le del hrbtenice jugoslovanske telegrafsko-telefonske mreže, ki delno že, delno pa še bo, povezovala važnejše prometne centre v državi in omogočala tudi tranzitni promet od zahodne

Evrope proti jugovzhodu ter dalje na Bližnji vzhod.

Koaksialni kabel Ljubljana — Maribor — Sentilj, ki omogoča avtomatično vzpostavljanje telefonskih zvez z mariborsko omrežno skupino, končuje torej glavno prometno vpadnico, ki poteka od Beograda do avstrijske meje, kjer se priključi na zahodno-evropsko telefonsko omrežje.

Mislim, da ne bo odveč, če povem, da znaša celotna dolžina kabelske trase 157 km. Zemeljska in montažna dela so bila izvedena v letih 1964 do 1967. Visokofrekvenčne naprave za koaksialni sistem je dobavila »Iskra«, linijska oprema je izvedba tovarne »Felten et company Guillaume, kanalsko opremo je izdelala tovarna SEL iz Zahodne Nemčije, strojne naprave pa tovarna ASEA iz Švedske. Vrednost celotnega objekta, katerega danes izročamo javnemu prometu znaša nad 3 milijarde SD, propustna zmogljivost pa je 950 zvez.

***

Po končanem govoru generalnega direktorja združenja ljubljanskega PTT podjetja Jožeta Gerbca je na kratko spregovoril še predsednik mariborske občinske skupščine Mirko Zlender in nato vključil omrežno skupino v avtomatični promet z jugoslovanskim telefonskim omrežjem.

Gostje so si nato še ogledali našo novo glavno ATC in primerjali razvoj telefonije v Mariboru in njeni okolici na posebnem situacijskem planu omrežja. Po končanem ogledu je bila slovesnost pri kraju.

Marjan Kralj

Vprašanja in odgovori

VPRAŠANJE: V 6. številki glasila »Iskra« je bil objavljen članek »Osební dohodki v letu 1967 v »Elektromehaniki«. Vsekakor zanimivo poročilo, vendar sem v tem poročilu pogrešal poleg rednih izdatkov za osebne dohodke še ostale, dodatne oblike izplačil.

F. C. Kranj

Oddelek za OD nam je na višje povprečno dosežen faktor je bil 1.12 in najnižji 0.92.

4. Stimulacija za pravočasno nabavo materialov zajema 12 referentov nabavne službe. Faktorji stimulacije se gibljejo povprečno letno od 0.93 do 1.07.

5. Stimulacija za skladišča 20, 21 in 22 v Nabavi po grupni normi zajema 14 delavcev. Stimulacija pa se giblje od 1.007 do 1.072.

6. Premije in nagrade za racionalizacije in tehnične izboljšave je v l. 1966 prejele 35 delavcev, v l. 1967 pa 47 delavcev.

V letu 1967 so bile v tovarni izplačane tudi razne občasne nagrade, kot npr. upokojencem, praktikantom, juristkam, osebam na priučevanju ipd.

Mladina pred mikrofonom v Kranju

Uspeh Petra Pečarja iz Iskre

1. Stimulacija za kvalitetno normo, ki je razširjena od 337 delavcev v l. 1966 na 543 delavcev v l. 1967.

Povprečni faktor kvalitetne norme je porastel od 1.041 v l. 1966 in 1.058 ali za 12%. Podrobnejše poročilo o tej stimulaciji je razvidno iz letnega poročila Službe kvalitete.

2. Stimulacija za avtokontrolo zajema 131 delavcev v proizvodnji in se ni bistveno razširila. Delavci, ki so vključeni v ta sistem, so v preteklem letu dosegli povprečen faktor stimulacije 1.083.

3. Stimulacija za znižanje zalog razreda 3 in 5 zajema poleg nabavne službe tudi gospodarske oddelke obratov. Skupno je obračunano po tej stimulaciji 86 delavcev. Naj-

Na zanimivi prireditvi, ki je nedavno pod geslom »Mladina pred mikrofonom« organiziral mladinski aktiv tovarne »Sava« v Kranju, je sodelovalo kar osem recitatorjev, trije humoristi, 5 pevk in pevcev popevk ter razen instrumentalnega ansambla »skupina 333« še šestčlanski zabavni orkester kranjskega garnizona.

Nastope sta ocenjevali tričlanski strokovna in komisija iz občinstva, ki pa sta pričelo razlik v kakovosti posameznih izvajalcev zlahka prisdodili prvo mesto Iskrašu Petru Pečarju. Le-ta je zanesljivo zmagal z 59 točkami, ki si jih je priboril s popevkama »Zelena trava domačije« in »Relise me«, ki ju je s svojim mehkim baritonom odlično zapel ob spremljavi ansambla »skupine 333«.

Najboljšim trem je predsednik TK ZMS »Sava« predal nagrade, ki jih je prispevala v ta namen tovarna »Sava«. Prireditve je bila bogato obiskana in je lepo uspela, za kar gre pohvala zlasti organizatorjem, prav tako pa tudi vsem, ki so prispevali s svojimi izvajanji k pestremu sporedu.

DOPISUJTE V »ISKRO«!

Naslov uredništva:

Kranj, Savska loka 4
Tel. 22-221, int. 333.

Nič kaj prijetne misli ...

Ker me gripa preganja, ležim že dva dni in zato tudi nisem šel danes, ko je nedelja, v hribe. Tako sem imel dovolj časa, da sem do konca prebral drugi del »Ukane« in vse časopise od teh dveh dni pa še za nekaj dni nazaj. In glejte, iz vsega tega branja so se mi porajale razne misli prehitvale druga drugo, se združevale in spet razgubile, postajale dremotne in naposled prešle kot trpek sen, pa spet na novo oživele in zamirale.

V časopisu »DELO« je pisalo: ISKRA je izvozila v decembru minulega leta za skupaj 1.7 milijona dolarjev proizvodov. V letu 1967 je tako preskočila za cca 7% izvojni plan. Vsak državljan naše ljube domovine, posebno pa člani kolektiva ISKRE so takih vesti veseli. Navsezadnje, zakaj ne bi bili? Delo njihovih rok je na svetovnem tržišču kljub težkim prodajnim pogojem cenjeno. Toda v istem članku dopisnik omenja nove tržne pogoje proizvodnje zaradi spremenjenih deviznih predpisov in s tem

seveda tudi težave, ki bodo zmanjšale izvoz. Ali se vam ne zdi, da je v tem nekaj neložnosti, če država rabi devize in če prodani proizvodi v inozemstvo dajejo možnost dela in zaslužka — oviru pa podstavi novi carinski režim? Kdo ga je izdal? Kdo ga je razčlenil, preden je bil izdan in zakaj je prišel na dan 10. januarja t. l. namesto, kot vsi predpisi zahtevajo do 1. oktobra prejšnjega leta?

Nadalje se mi misli vrtijo okoli vprašanja, komu so te stvari bolj važne, tistemu, ki mu to pomeni vsakdanji kruh t. j. delavcem in operativcem, ki so dolžni skrbeti za material (kupljen za te devize), da ne obstane proizvodnja, ali tistim, ki bi morali nekje zgoraj paziti na novi devizni red po novem režimu od 1. 1. 1967 dalje in bi morali vsako spremembo predpisov predvideti že do 1. oktobra lani? Zelo enostavno vprašanje, ali ne?

Menim, da je tudi odgovor enostaven! Namenoma nisem obrnil vprašanja, namreč: komu se pri delu, zaslužku in kruhu prav nič ne pozna,

kdaj izidejo razni predpisi, ki nekje 800 km stran od njega majčkeno zadržijo, recimo del proizvodnje neke elektroindustrije. Pri tem se spomnim na izredno zasedanje našega DS združenega podjetja prav zaradi tega vprašanja, da — in odgovor tovariša zveznega poslanca:

»Najbrže zaradi tistih, ki slabo gospodarijo.« Zazebe me ob misli kaj, če so potem vsa proizvodna podjetja slaba gospodarji, da morajo biti predpisi prirejeni najslabšim. Kje pa je tu pravi smisel reforme? Člani DS so ploskali predlogom, ki naj bi jih posebna komisija predala in obrazložila v Beogradu na pristojnem mestu. Člani DS so razumeli, da tako vendar ne moremo več. Za približno isti material in enake količine kot v preteklem letu naj bi po novih predpisih plačali vsaj 400 milijonov S din več carine. Če pa želimo po takozvanem režimu GDK (globalne devizne kvote) plačati prav toliko materiala kot lani, ga uvoziti tudi letos — pa moramo (upoštevajoč lanski faktor) izvršiti za nič manj kot 1 milijardo S din več kot lani. Torej popolno

gospodarsko nesoglasje! Ker si dobro gospodaril, moraš pod slabšimi pogoji več izvoziti, če hočeš dalje živeti. O ti zmeda! Potem pa seveda posledice. Material na carini, toda novi predpisi ne dovoljujejo, da bi ga dobile tovarne. Tu in tam je zastala proizvodnja. Zaslužek bo sicer malo manjši, pa nič zato, saj vemo, kdo bo manj zaslužil.

Pa se vrtijo misli naprej. V časopisu Delo z dne 18. 1. 1968 sem čital članek, ki sem se ga razveselil in si takoj dejal: No, vendar nekaj. Naslov: »Preprečiti ustavljanje proizvodnje«. Dalje ko sem čital, bolj sem se zamotal. Kdor ga je bral, bo kot jaz vprašal samo eno: Kako naj oz. kako sploh more podjetje kot dober gospodar nemoteno nadaljevati vse posle, bodisi na izvozu ali uvozu, če pa so spremenjeni osnovni pogoji! Kako naj še razumem? Lani so govorili taisti ljudje: »Sistem je tak, da ga bomo samo še izboljševali.« so rekli. »Vsi na razne načine urejeni izvojni režimi bodo počasi prešli v liberalizirani režim (LB). Tako bodo potrebni za plačilo samo še dinarji. Za devize bo skrvela

banka. No, zdaj pa narobe. Se veliko več materiala je vezanega na naš izvoz (GDK) in na ostale režime SBO in RK.«

Pa mi uidejo spomini nazaj na lanske mesece od aprila dalje. Vse kar se je dalo v režimu LB uvažati, so razna trgovska podjetja pričela uvažati in to kar na debelo. Glejte samo en primer: izdelkov kablovske industrije so uvozila podjetja (največ trgovska) kar za tri in polkrat toliko kot je bilo predvideno. In zato marsikatera tovarna ni 100% izkoristila možnih kapacitet svoje proizvodnje, ker doma ni bilo naročil. Pa zato ni nikogar bolela niti glava! Pridobili pa so si le nekaj ali pa morda celo precej premoženja. Pa boste morda oporekali, češ, kaj te vendar briga, dinar je dinar. Če je bil tisti dinar, ki se je plačeval v LB režimu že konvertibilen ali ne in kdaj, oz. ga je bilo preveč potrošenega, naj pazi jo drugi. Pravzaprav tisti, ki so predvidevali, koliko se ga bo porabilo recimo v enem letu. Da, res je! No, pa še nekaj je res! Zdal vam poznate in kdaj bi morali paziti na

Izvillečki iz sklepov samoupravnih organov

AVTOMATIKA

18. seja UO

Upravni odbor ZZA odobrava gospodarski del poslovnega poročila k zaključnemu računu za leto 1967 s tem, da bo poslovno poročilo detajlno obravnaval na posebnih sejah, na katerih bo tudi sprejemal ustrezne ukrepe oz. predloge.

Na osnovi razprave so bili poleg navedenega zaključka sprejeti še naslednji:

— potrebno je analizirati finančno slabo krite oddelke in razčistiti vprašanje bodoče orientacije razvoja in proizvodnje,

— zajemati je potrebno ekstra dohodek na visokoakumulativnih dejavnostih, pri tem pa razčistiti vse izvore stalnega deficita,

— kompleksno je treba analizirati režijske OD, ker ugotavljamo, da so režijski stroški poslovanja previsoki, režijske izdatke moramo prilagoditi optimalno poslovanju Zavoda,

— UO se strinja z ugotovitvijo, da bi lahko z boljšo organizacijo dela in s povenostavitvijo ter modernizacijo delovnih postopkov dosegli večjo intenzivnost dela v rednem delovnem času,

— v Zavodu imamo sorazmerno nizke osebne dohodke, vendar jih je mogoče povečati le na račun racionalnejšega dela,

— urediti je potrebno pro-

blem pravilne kadrovske politike in nagrajevanja,

— glede zmanjšanja vrednosti osnovnih sredstev upravni odbor opozarja svet Zavoda, da smo po zakonu dolžni vsaj obdržati doseženo vrednost osnovnih sredstev, ter bo potrebno povečati vlaganja v osnovna sredstva,

— upravni odbor je mnenja, da je treba bolj kritično gledati na vezavo sredstev in financiranje, smatra pa, da je mogoče priiti na neko normalno poslovanje s tem, da zmanjšamo zaloge materiala in nedokončane naloge; kreditiranje dobaviteljev moramo prilagoditi našim možnim in doseči, da nam ZP ISKRA ne bo več vezala toliko sredstev. Upravni odbor želi imeti realno sliko o stanju nedokončanih nalog ter plan, kako in na kakšen način bi finančno nepokrite naloge odpisali,

— urediti je treba, da se bodo fakture za razvojne storitve za ZP ISKRA izstavljal mesečno ali najdlje v roku dveh mesecev,

— sredstva znanstvenega sklada je treba koristiti predvsem za financiranje perspektivnih razvojnih nalog,

— sredstva sklada skupne porabe naj se v optimalnem iznosu namenijo za stanovanjsko izgradnjo.

ELEKTROMECHANIKA

SKLEPI 8. SEJE DS (26. 2. 1968.)

Delavski svet je potrdil zaključne račune za leto 1967

naslednjih zunanjih obratov: Restavracije, Obratne ambulante, Samskega doma in Stanovanjske zadruga Iskra.

Ker je bilo na podlagi letnega predračuna amortizacije ugotovljeno, da sedanja vrednost ne pokriva letnega odpisa na amortiziranih grupah: 17c, 37a, 60, 69, 64, 68, 42c, 43, 100, 101, je delavski svet sklenil, da se za ta sredstva v l. 1968 poveča poslovni klad in istočasno zniža že do sedaj opravljeni odpis na teh grupah.

Po predlogu komisije za stanovanjske zadeve je delavski svet sklenil, da se dodeli Stanovanjski zadrugi Iskra Kranj iz sklada skupne porabe posojilo v višini 1.300.000,00 din za posojila individualnim in združnim graditeljem, in to za dobo 30 let in 2% obrestno mero. Posojilo se prične vračati s 1. 1. 1972, tako da zapade prva anuiteta za prvo polletje v izplačilo do 30. junija, za drugo polletje pa do 31. decembra.

Komisija za stanovanjska vprašanja izvede ustrezen razpis.

Delavski svet je potrdil skupaj za tovarno 20 delovnih mest s skrajšanim delovnim časom 4 ure dnevno. Ta delovna mesta se zasedejo po sklepu DS delovnih enot na predlog kadrovske službe. Delavci na teh delovnih mestih imajo vse pravice, ki izhajajo iz delovnega razmerja. Pravico do osebnega dohodka in pokojninskega zavarovanja pa v razmerju dol-

žine delovnega časa in delovnega učinka.

Delavski svet je dal svoje soglasje k sklepu delavskega sveta obrata mehaniz-

mov v Lipnici, da prispeva za gradnjo šol na območju občine Radovljica 1% od bruto osebnih dohodkov, in sicer od 1. 1. 1968 do 31. 12. 1967.

Proizvodnja »Elektromehanike« ...

(Nadaljevanje s 4. strani) vala k uspehu tovarne. To zahtevajo od nas nove kapacitete, ki morajo v letošnjem letu pokazati svojo smotrnost, poleg tega pa moramo ustreči našim kupcem, od katerih imamo znatno več naročil kot prejšnja leta.

Kljub težavam smo v letošnjih prvih dveh mesecih le dosegli 12% višjo proizvodnjo kot v lanskih prvih dveh mesecih.

PRIMERJAVA DVOMESEČNE PROIZVODNJE (1967 — 1968) (PO STALNIH CENAH)

DE	Izvrš. %
Rotacijski stroji	222,5
Montaža števecv	83,3
Obrat stikal	79,9
Kinoakustika	150,9
Telefonija	146,2
Urni mehanizmi	402,3
Merilne naprave	242,9
Orodjarna	109,7
Produkcija delov	67,4
Vzdrževanje	396,4
Proizvodne usluge	67,9
Skupaj	112,4

V letošnjem letu smo v prvih dveh mesecih izdelali

manj števecv in stikal in manj sestavnih delov za prodajo. Izredno povečanje pa je bilo doseženo pri rotacijskih strojih, kinoakustiki in telefoniji.

Iz pregleda je razvidno, da nam proizvodnja v letošnjem letu teče po začrtani smeri. Lahko ugotovimo, da z ozirom na velike težave, ki nastopajo v letošnjem letu, uspeh ni slab. Upamo, da bomo v začrtani smeri delo lahko nadaljevali in v prihodnjih mesecih dosegli še boljši uspeh. Seveda pa naše delo v veliki meri zavisi tudi od zunanjih faktorjev, na katere večkrat nimamo vpliva.

Pomočnik direktorja:
Alojz Grčar, dipl. inž.

ZAHVALA

Ob bridki izgubi moje drage mame

MARIJE PODGAJSEK

se iskreno zahvaljujem upravi PSO za sožalne brzojavke ter sindikalni podružnici PSO in sodelavkam iz izvoza za vence in izkazano pozornost.

Marija Japunčič
s sinom Sašom
in sestro Vero

te stvari, ki vplivajo na devizno stanje. O da, briga me, če sem državljan, če sem pa še član kolektiva, ki je pri tem bistveno prizadet, pa še celo. Pa tudi kar se dinarjev tiče je prav isto. Dinarje za to je trgovina s podaljšanjem plačilnih rokov rednih računov odtegnila industriji t. j. proizvajalcu.

Potem se spomnim na gorca prizadevanja tovariša iz carskega oddelka, ki je vse povsod iskal podatke, koliko bo na primer carine za deponirano pločevino po novih predpisih. Zdaj pa strmite proizvozniki: še 21. januarja 1968 ni bilo razčiščen, kolika bo carina: ali toliko kot lani 7%, kakor je trdil zvezni poslanec na DS, ali toliko kot je pisal Uradni list, t. j. 12%, ali pa tako kot bi carinik moral po sedanjih predpisih cariniti, t. j. 18%.

Zadremal sem in blaga omotica mi je počasi povezovala vse štrne te devizne zmešnjave v neko sigurnost, t. j. še dalj časa bo minulo preden bo vse tako utrajeno kot bi bilo potrebno za redno proizvodnjo. Koliko časa sem čemal ne vem. Ko me spet začnajo misli obleta-

vati, se spomnim na odprto pismo prizadetega člana kolektiva Iskre, ki sprašuje člane DS o bodočem programu našega podjetja o plačilu izgub za Mikron, Avtomacijo itd. In drugi, ki opozarja, da je dovolj besedičenja med ZP, PSO in tovarno v Sežani. Mislim, da bi na to vprašanje moral odgovoriti nekdo od tistih, ki številke in stanje dobro pozna.

Res je, da dobi DS vsake toliko časa kompletno poročilo in da so bile imenovane za fiste enote, ki delajo z izgubo posebne komisije, ki so v skrajnem predlogu zahtevale za enoto tudi časovno upravo in da so bili v UO ZP ISKRA izvoljeni skoraj sami finančni strokovnjaki, od katerih smo ob njihovi izvolitvi veliko pričakovali (upamo, da nas ne bodo razočarali), vendar bo verjetno tudi njim težko in sicer poslovanje vsega podjetja spraviti v neke normalne odnose, kajti preobremenitve obratnih sredstev so ogromne. Številki tukaj ne bi rad navajal, vendar so preseganja limitov v nekaterih razredih prevelika. Menim, da je vprašanje razreda 3 (t. j. zalog

materiala) potrebno posebne analize. Saj je v teh zalogah tudi celotno orodje. Torej ne gre samo za pravilno planiranje in s tem v zvezi terminsko pravilno dobivanje materiala. Ta sinhronizacija je že od nekdaj najtežja stvar v tovarnah, vendar izgleda, da se le počasi izboljšuje. Z majhnim posmehom se spomnim priporočila nekega govornika na nekem zasedanju DS, naj bi se vrednost zalog materiala (t. j. takozvani razred 3) zmanjšala s pocenitvijo nabav, k čemur naj pripomorejo vse službe odnosno vsi člani kolektiva. Kakšna naivnost!

S pocenitvijo nabav vsega materiala za 2% bi se skupne zaloge do konca leta znižale za 4,25%. To je pa premalo, da bi nam navrglo 15% vrednosti sedanjih zalog razreda 3, kolikor bi rabili, da znižamo zaloge na normativ. Mislim da bo dosti več možno doseči s poostrenim načinom pravilnega planiranja in dotoka materiala v tovarnah samih. Morda pa le niso pravilno stimulirane službe, ki bi morale na to paziti? Kaj ne bi bilo mogoče prav z ničemer znižati se-

dande zaloge materiala v razredu 3 po vrednosti skoraj za 3 in pol mesečno porabo, vsaj za kak milijon N din? To je vendar tako čista računica. Poleg prihranjenih obratnih sredstev, t. j. en milijon dinarjev, ki bi ostala tovarnam, bi ne bilo treba bankam plačati skoraj 1% mesečnih obresti ali 10.000 N din. Če bi samo en del prihranjenega denarja uporabili za stimuliranje tistih, ki so na takih delovnih mestih, bi morda le uspeli držati v mejah normativov obratna sredstva v razredu 3. Res pa je, da s tem še nismo ničesar napravili za tisti del razreda 3, ki se imenuje orodje. V celokupnem razredu pa je to nič manj kot 30% celotne vrednosti. Mislim, da bi bila ta del potreben temeljite analize. Kakor povsod je tudi tu možno napraviti marsikaj.

Potem je tu še razred 5 (polproizvodi), ki ga bo treba reševati oziroma zniževati na isti način kot razred 3, čeprav je razlika med sedanjim vrednostnim stanjem in normativom sorazmerno manjša kot v razredu 3. Tudi pri tem bi se izplačalo stimu-

lirati držanje teh zalog na limitiranih vrednostih ali pa celo izpod teh vrednosti.

Sicer pa, kakor upam, bo sta mogoče letos razred 3 in 5 na normativu, medtem ko bo razred 6 in kupci verjetno še kar naprej problematično in akutno področje celotnega združenega podjetja ISKRA. V teh obeh postavkah je skoraj polletna proizvodnja vseh tovarn. Ali ni tole malo preveč? O tem pa, kar je res, tudi na zasedanjih DS ne zvemo veliko. Morda bodo številke ob koncu leta 1968 drugače pokazale. Dvomim, če hočem biti pošten. Vendar, zakaj ne bi ostalo vsaj upanje?

Kljub vsemu nočem biti pesimist. Mižim, vendar sem buden. Zakaj vruga bi moral obupati, mi misel trmoglavi. Saj imamo ljudi, prave ljudi tudi neposredno v proizvodnji. Dokler ti ne odnehajo in si želijo svoj zaslužek iz plačila za svoje delo pri vseh tistih proizvodih, ki jih vidimo danes na trgu pod skupnim znakom ISKRA, toliko časa bom pomirjeno gledal na vse tisto, kar danes zadržuje proizvodnjo po nepotrebnem.

M. K.

Obvestilo

Izleti za prvomajske praznike

Komisija za kulturo in izlete pri sindikalni podružnici ISKRA — »Elektromehanika« Kranj, je poslala uredništvu v objavo naslednji razpored prvomajskih izletov, ki jih prireja »Kompas« Kranj:

PROGRAM 3-DNEVNEGA IZLETA: KRANJ—SPLIT—SARAJEVO—JAJCE (od 1. do 3. maja)

1. dan:

Odhod iz Kranja zjutraj ob 5. uri prek Ljubljane, Postojne, Reke do Crikvenice, kjer bo postanek za oddih, nato nadaljevanje poti do Zadra, kjer je predviden krajši odmor, nakar nadaljevanje poti do Šibenika; prihod okrog 14. ure. Takoj po prihodu namestitev v hotelu, prosto do večerje, prenočitev.

2. dan:

Po zajtrku ob 7. uri odhod proti Splitu, postanek za ogled znamenitosti mesta, nadaljevanje poti skozi Ploče do Metkoviča prek reke Neretve in po dolini Neretve skozi Mostar, mimo Jablanice, Konjic, čez Ivan sedlo do Ilidže, kjer bo krajši postanek. Pot bo vodila do Sarajeva, kjer bo namestitev v hotelu, večerja in prenočišče.

3. dan:

Takoj po zajtrku ob 7. uri ogled mesta do 11. ure. Nadaljevanje skozi Travnik, zgodovinsko mesto Jajce, Banja Luko, Zagreb, Ljubljano. Prihod v Kranj v poznih večernih urah.

Cena izleta je 276,00 N din na osebo.

V ceni so vračunani hotelski stroški, prevoz z modernim turističnim avtobusom, organizacija in vodstvo izleta. Ob prijavi je treba položiti 50 N din, ostali znesek pa v treh zaporednih mesečnih obrokih. S 25. marcem bodo prijave zaključene.

Informacije in prijave: tajništvo sindikata »Elektromehanika« Kranj, tel. 395.

PROGRAM 5-DNEVNEGA IZLETA: KRANJ—DUBROVNIK—BEOGRAD (od 1. do 5. maja)

1. dan:

Odhod iz Kranja ob 5. uri prek Ljubljane, Postojne, Reke, do Crikvenice, kjer bo enourni postanek, nato nadaljevanje poti do Zadra s krajšim odmorom, vožnja skozi Šibenik do Splita. Prihod v Split v poznih popoldanskih urah. Namestitev v hotelu, večerja in prenočišče.

2. dan:

Po zajtrku ob 7. uri ogled Splita in splitskih znamenitosti, nakar odhod proti Dubrovniku; prihod okrog 13. ure. Namestitev v hotelu in prosto za ogled Dubrovnika ali kopanje. Večerja in prenočišče.

3. dan:

Po zajtrku ogled mesta in prosto do 14. ure, nakar odhod skozi Boko Kotorsko, Cetinje (ogled) do Titograda; ogled mesta, večerja in prenočišče.

4. dan:

Po zajtrku ob 7. uri odhod proti manastiru Morača, skozi Bijelo Polje, Titovo Užice do Beograda; namestitev v hotelu, večerja in večerni ogled našega glavnega mesta, prenočitev.

5. dan:

Po zajtrku ogled mesta do 11. ure, nakar odhod po avtocesti skozi Zagreb, Ljubljano, Kranj; prihod v večernih urah.

Cena izleta je 405,50 N din.

V ceni so vračunani prevoz z modernim turističnim avtobusom, hotelske usluge, organizacija in vodstvo izleta. Ob prijavi je treba plačati 50 N din, ostali znesek pa v treh zaporednih mesečnih obrokih. S 25. marcem bodo prijave zaključene.

Informacije in prijave: tajništvo sindikata »Elektromehanika« Kranj, tel. 395.

Komisija za kulturo in izlete
pri sindikalni podružnici
ISKRA — »Elektromehanika« Kranj

9. septembra 1946. leta se je zaposlil v konstrukciji orodja v kranjski tovarni tov. Zivko Dordevič, ki je pred kratkim odšel v zaslužni pokoj. Kot je ob slovesu pripovedoval, je bilo takrat v odd. konstrukcije le 10 zaposlenih, zdaj pa jih je 30. V času, ko so bili orodjarji včlanjeni v Društvo orodjarjev, je bil 5 let tajnik društva. V razgovoru je dejal, da je bila dejavnost orodjarjev zelo razgibana: prirejali so strokovne ekskurzije, imeli strokovne tečaje in razne izlete. Ko je društvo prenehalo z delom, je dejavnost zamrla. Na vprašanje, kaj bo pa zdaj počel, je šaljivo odgovoril: »Zdaj bom pa nabavni referent za domače gospodinjstvo!« — Tov. Dordeviču so ob slovesu izročili lepo darilo in zaželeli še mnogo zdravih in zadovoljnih let. Imenovani se prek uredništva iskreno zahvaljuje za izredno pozornost ob odhodu v pokoj z željo, da bi »Iskra« tudi vnaprej uspešno poslovala.

Letošnje prvenstvo gorenjskih šol v smučanju

V organizaciji zavoda za prosvetno-pedagoško službo v Kranju je bilo letošnje prvenstvo gorenjskih osnovnih in srednjih šol v Bohinjski Bistrici. Organizator spriči slabih snežnih razmer ni imel lahke naloge, vendar jo je uspešno rešil ob dobri volji in požrtvovalnosti. Največje zadoščenje organizatorjem pa je bila zelo številna udeležba tekmovalcev, saj jih je v tehkih, skokih in veleslalomu nastopilo več kot 370.

Med srednješolci sta v tehkih na 5 km in skokih na 25 metrski skakalnici uspešno sodelovali tudi ekipi tekmovalcev z naše Poklicne šole v Kranju, ki sta v obeh disciplinah zasedli tretje mesto. Tekači so za progo porabili čas 33:47,1, medtem ko sta

zmagovalna ekipa PIS Jesenice in drugo uvrščena ekipa TSS Jesenice dosegli časa 32:37,6 in 32:44,0. Med skakalci — dijaki so bili najboljši učenci TSS Jesenice s 386,5 točkami, pred skakalci Poklicne šole ISKRE Kranj s 371,5 točkami, se je uvrstila še ekipa gimnazije Jesenice s 381 točkami.

Sindikalno moštveno šahovsko prvenstvo Ljubljane

Nekajkrat smo v prejšnjih številkah tednika »ISKRA« poročali o rezultatih šahovskih ekip ZZA, »Avtomatike« in obeh tovarne »Aparati« v letošnjem moštvenem prvenstvu Ljubljane. Od zadnje naše objave o tem pa do danes, so ekipe odigrale še preostala kola in se na osnovi teh rezultatov uvrstila takole:

Prva liga: šahisti Zavoda za avtomatizacijo so si v zadnjih kolih nabrali pol točke prednosti.

Druga liga: ekipa šahistov tovarne »Avtomatike« se je uvrstila skupno z ekipo gradisa na 5.—6. mesto s 16 in pol točkami.

Tretja liga: prva ekipa šahistov tovarne »Aparati« je z 22 točkami zasedla 4 mesto v končni razvrstitvi.

Četrta liga: druga ekipa iz tovarne »Aparati« je v okviru tekmovalja zbrala 15 točk in pol, kar ji je zadostovalo za 6. mesto v tej ligi.

ZAHVALA

Ob smrti moje drage mame

MARIJE KODER

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem v delavnici za štancane dele obrata ATN za izraze sožalja in podarjeno cvetje.

Hčerka Nada Koder

Odličen rezultat kegljačev kranjske Iskre

V Kranju teče krožkovno kegljaško tekmovalstvo SD Triglava, v katerem so kegljači iz tovarne ELEKTROMEHANIKA zlasti v preteklem mesecu dosegli izredno lep rezultat.

Ekipa tovarne Elektromehanika je med 20 tekmujočimi (skupno 115 tekmovalcev) zanesljivo dosegla prvo mesto s skupno 2.502 podrtimi keglji pred ekipami: 2) Šava A 2.494 3) Tekstilindus A 2.485, 4) Elektro A 2.525,

5) Planika 2.370, 6) Enotnost A 2.355 kegljev itd. Ekipo tovarne ELEKTROMEHANIKA so sestavljali: Bregar 456, Kranjc 403, Zevnik 393, Česen 414, Kordež 449 in Antolič 387.

Med posamezniki sta bila najboljša v ekipi ISKRA-Elektromehanika Bregar četrti in Kordež šesti. V močni konkurenci, kakršna je na omenjenem krožkovnem tekmovalstvu so to prav gotovo zelo razveseljivi rezultati.

Dopolnitev k poročilu o VI. zimsko - športnih igrah

V prejšnji številki smo na široko poročali o VI. zimsko-športnih igrah ISKRE 2. marca v Kranjski gori. Pri rezultatih v ekipni uvrstitvi smo pri tem pomanjkljivo navedli samo prve štiri ekipe, danes pa to poročilo dopolnujemo s popolnim vrstnim redom ekip in njihovimi doseženimi časi.

Ekipni vrstni red je bil torej naslednji:

- 1) Elektromehanika, Kranj 4:22,7;
- 2) Elektromotorji Zelezniški 5:12,8;
- 3) PSO, Ljubljana 5:14,2;
- 4) Elementi, Ljubljana 5:24,6;
- 5) Avtomehanika, Ljubljana-Pržan 5:50,6;
- 6) Aparati Ljubljana 6:16,1;
- 7) Instrumenti, Otoče 7:08,7;
- 8) Elektronika, Horjul 8:05,9.

ISKRA — glasilo delovne ga kolektiva Iskra industrije za elektromehaniko teletko munikacije elektroniko in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Pavel Gantar — odgovorni urednik: Igor Slavec — izhaja tedensko — Rokopisov ne vračamo — Tisk in klišej: »CP Gorenjski tisk« Kranj